habebant potestatem arg.c.a nobis.de sen.excō.⁊ ratio illa super ecclesiis in qua ter.fundat non cōueniret. ¶Scōo q; ter.dicit statutum laicoꝝ nullius esse firmitatis ergo debet itelligi ꝙ spāliter de clericis ⁊ expresse loquat alias saltem respectu laicoꝝ valuisset: ⁊ sic nō esset verū ꝙ nullius esset firmitatis. ¶Tertio etiā alia ratione iste ter.contra opi.Bar.nihil facit q; loquit Bart.qñ statutum non est ꝯ ius cōe hic vero statutum erat contra ius cōe ⁊ contra rōnem ꝙ absq; citatione possessor esset priuandus possessione c.lz eps.de prebē.in.vj.⁊ sic dictū Bart.ab isto ter.defendi pōt an aūt in se verum sit infra videbimus. ¶Scōo not.Abb.dicit ꝙ cā ecclesie lz coram seculari agitet:nō tñ dz decidi ꝑm statutum laicoꝝ ⁊ bene dicit decidi ⁊ non tractari:q; quo ad ordinationem iudicij: ⁊ in pcessu dz seruari lex fori vbi iudicium agitat vt per glo.⁊ doc. in.c.ꝙ clericis.de foro cōpe.de quo dicā post Abb.Ex quo infert quod aliud est quod causa decidatur:⁊ aliud est ꝙ in causa procedatur.⁊ ideo de vno ad aliud infert vt in no.q.tradunt Bald.et Pau.de ca.in.l.pcuratorē.ff.de pcur.⁊ qō no.Bart.in.l.si in lege in prin.ff.loca.Pau.de ca.in.l.q rome.§.calimacus.de ver.oblig. ¶Tertio no.ꝙ iudex secularis etiā incidenter non hz iurisdictionem in negociis ecclesie.vt Abb.hic per istū ter.dicit.Sed hoc non vt bñ probari hic q; factū iudicis secularis nō reprobat hic rōne persone eius ita ꝙ ipse non haberet potestatem super facto monasterij incidenter.sed q; non debuit moueri ex statuto laicoꝝ ad decidendū.nam etiā si iudex fuisset clericus habeat locū qō hic dz dictum tñ in se verū est ꝙ iudex secularis etiā incidenter nō hz iurisdictionē in clericos nec in materia spirituali.c.tuā vbi gl.⁊ doc.de ordi.cogni.c.lator.vbi glo.qui filij sint legit.⁊ in.c.si iudex.de sen.
11 excō.in.vj.de quo dixi in.c.decernimus.de iudi. ¶Quarto not. ꝙ laicoꝝ quidā religiosi dicunt qdā nō ⁊ verbū religiosus capitur pluribus modis vt Ab.hic psequit in quarto no.ex cuius dictis plura colligunt.Primo ꝙ dū tex.loquit de laicis religiosis etiā intelligi pōt de conuersis laicis qui electioni intereſſe nō possunt c.ex eo.de electio.in.vj.Conuersi ēm dicunt qui se ⁊ sua obtulerūt habitu mutato ⁊ pfitent tria substantialia.sunt tñ seculares q; nō promouent ad ordines vt Ab.declarat in.c.non est.in secundo no. de regula.⁊ in.c.non dubium in fi.de sen.excō.⁊ de pluribus speciebus conuersoꝝ no.Lal.in cōsi.vj.in ti.de regula. ¶Sed considerandū est ꝙ in talibus conuersis de qbus Ab.loquit nō videt loqui ter.hic q; talis nullam haberet potestatē etiam respectu laicoꝝ.xxij.q.j.in.c.duo sunt.⁊ text.hic vt loqui de laicis qui habent potestatē statuendi quo ad laicos lz talis potestas ad clericos non
12 extēdat.Et q; tales cōuersi sunt ppie religiosi vt dictū est ⁊ Abb. ipse fatet ⁊ a laicis distinguunt.d.c.duo sunt.xij.q.j.ergo nō sunt ppie laici.⁊ ad hoc facit q; prescribunt spiritualia vt no.in.c.causam q̄.de prescrip.vbi Abb. ¶Non ob.ter.in.d.c.ex eo vbi cōuersi laici dicunt vt q; rūdet vt per Bo.ibi.⁊ ideo ter.hic qui loquit de laicis etiā religiosis nō vt in talib⁹ verificari qcqd Ab.hic dicat.
13 ¶Quinto no.est ꝙ Abb.dicit ꝙ ppie dicunt religiosi qui tria substantialia pfitent.⁊ idem Abb.in.c.dilecta in glo.j.de maio.⁊ obe.⁊ in rub.de reg.⁊ idem in.c.cū olim circa fi.de arb.Et ideo in statuto ita accipit vt Ab.dicit in.d.rub.de reg.⁊ stricte accipiēdo de illis intelligit q; habitū sumpserūt in religione vt not.Bo.in.c. officium.§.verum versi.no.bene istud dictū.de bere.in.vj. ¶Predicta ꝛclusio limitat nisi statutū als nihil operaret q; tūc verbum religiosus largo modo intelligeret.exēplū in casu notabili in quo consuluit Petr.de anch.quē Ab.refert in.d.rub.de reg.vz in statuto senensi quo cauet ꝙ religiosi nō possint habere officia publica ciuitatis.si ēm de religiosis ppie intelligeret statutū esset superfluum p ea q̄ habent in.c.sicut ⁊ p totū.j.ne cle.vel mona.ideo ꝑm Pet.de anchara.statutū intelligit de religiosis largo modo:⁊ sic excludit hospitalarius ⁊ opari⁹ ecclesie lz ppie non sint religiosi. ¶Abb.tñ in.d.rub.tenet ꝯtium q; statutuz dz ppie itelligi vt.s. dictū est. ¶Et ad rationē Pe.de anc.rñdet ꝙ satis est ꝙ statutū nouū ius pducat iurta no.per Bart.in.l.j.§.j.ff.ad.l.fal.Moder. hic dubitant.Mihi plus placet qō dicit Petr.de anchara.considerata mente statuentium.arg.glo.in.l.tale pactum.§.fi.ff.de pac. ¶Non ob.ꝙ nouū remediū statutuz inducat vt Ab.dicit q; hoc attēto nunq̄ haberet locū cōis doctrina doc.in pluribus casibus in qbus volunt ꝙ statutū interpretet ⁊tra ius cōe vt aliqd operet Et ita rōnem Ab.in alio ppōsito destruit Alex.in.l.si cū dotē.in
14 prin.col.fi.ff.so.ma. ¶Vel scōo magis formaliter rñdet ꝙ nouū remediū tollit superfluitatē qñ affert aliquā vtilitatē als secus vt notabiliter tradit Arc.in consi.xx.in questione.col.penul.⁊ quod no.Mathesi.in notabili.lxxx.no.ꝙ Bart. ¶Ex supradictis ifert Lar.in consi.cxxxviij.dico per premissas literas ꝙ iura q̄ pbibent nouas religiones vt in.c.fi.de reli.do.in.c.j.co.ti.in.vj.de religiosis ppie intelliguntur ⁊ ꝑm euz propie etiā religiosus dz is qui per pfessionē omnē eius voluntatem imperio prelati irreuocabiliter submittit.c.religiosus.de elec.in.vj.⁊ ideo non includunt ꝑm eum pauperes qui dicuntur apostoli.et ad hoc bene facit qō Abb.tradit in consi.lv.in questione que vertit in prin.iuncto eo qō ibi dicit.col.iiij.in ver.⁊ primo ad iura lib.j.Et per hoc inferunt Moder.hic quod non recte Abb.loquatur in.c.ij.de foro compe.colū. pe.dum inquit ꝙ fratres iesuati faciunt contra prohibitionē.c.fi. de reli.do.vbi prohibet ne quis nouā religionem inueniat.nā ꝑm supradicta ex quo non sunt ppie religiosi hoc non videtur cōtra illā phibitionē que de vera religione intelligit.Sed tñ considerādum est q; imo pbibitio canonū videtur in talibus procedere.dicitur enim in.c.j.eo.ti.in.vj.ne quis pecetero nouum ordinem aut religionē adinueniat vel habitū noue religionis assumat.certe ista verba in talibus personis satis vident verificari q; saltē est nouus ordo vel nouus habitus religionis.⁊ q; eadem ratio vt ne confusio inducat vt dz in.d.c.fi.de religio.domi.vnde cum eadem ratio videat presertim cuz ibi expressa sit debet extēsio fieri ad istos q; saltē largo mō religiosi dicunt.l.filiū babeo.ff.ad mace.cū fi. ¶Tertio Abb.hic dicebat in isto quarto notabili ꝙ cum ter.generaliter loquatur de statutis laicoꝝ idem erit in rege vel impatore cum laici sint.⁊ hoc in isto casu vt bene pcedere q; in eis est eadē ratio vz defectus potestatis.xcvj.di.c.bene qdē.⁊ in.c.nouit.in.c.cū nō ab hoīe de iudicijs.et est ter.in.c.tua.de deci.vbi Abb.Sed in alia
15 materia dici solet ꝙ ꝯispositio que generaliter loquit nō includit personas in excelsa dignitate cōstitutas. arg.c.quam sit periculosuz.de sen.excō.in.vj.⁊ in pulchra questione tradit Pet.de ancha. in consi.ccxcvj.pro clariori.⁊ in cōsi.ccxcviij.efficacibus dicens ꝙ regula cancellarie q̄ annullat gratias in quibus ver⁹ valor beneficij nō exprimit non hz locum in gratia facta Lard.⁊ idē late Roma. probat in consil.ccxcviij.in casu quo vertitur qō cardinales non tenent ad onus charitatini subsidij.Dictū tamē consilium Romani late impugnat Bar.bellēzinus in tractatu de charitatiuo subsidio.q.lxvj.vbi plura adducit vltra ea que tradunt Moder.in.c.
16 ad aures de rescrip. ¶Quinto no.casum Pape reseruatum vz approbare statuta laicoꝝ alius ergo inferior nō pōt. Et ratio ꝑm Abb.vt q; negocia ecclesiastica non potest prelatus laicis committere:sed hoc summo pontifici reseruat vt babet in.c.ij.de iudic.Et lz ibi hoc dicatur ratione fori ⁊ respectu potestatis iudicandi idem tñ est quo ad potestatem statuendi q; a pari pcedunt.vt.s.in prin. dictum fuit.Ratio tñ quam Abbas adducit non videtur generalis q; prelatus causam temporalē laico cōmittere pōt ꝑm gl.quam docto.cōmuniter sequūtur in.d.c.ij.de iudi.Et attenta rōne Ab. esset dicendū quod tali casu valeret statutū ꝛfirmatum a superiore qui haberet potestatem faciendi statutū in materia de qua agerētur.⁊ ideo dicendum est hoc esse de reseruatis pape immediate per istum tert.quare ratio Abb.nō satisfacit.Et ista confirmatio per quam actus nullus confirmatur debet fieri ex certa scientia vt no.Inno.in.c.j.de transl.in verbo infirmitatis.Barto.in.l.primilegia.C.de sacrosan.eccle.in.l.si constat.de appellationibus.⁊ tradit Alexan.in consil.liv.viso instrumento col.v.li.j.And.ficu.hic col. xviij.Et in dubio papa ꝛfirmando non videtur ꝛfirmare statuta que sunt contra libertatē ecclesie vt no.Bal.dicit in.l.oēs populi. col.v.versi.sed nunquid papa.ff.de iusti.⁊ iure et idem Bal.in.c. venientes.col.iij.ver.sed quid si princeps de iureiurā.Et potestas qui iurauit seruare statuta non tenetur seruare illa que sunt ꝛtra libertatē ecclesie vt notat Bal.in.l.obseruare.§.proficisci.in.xxvij. q.de offi.procon.⁊ lega.Et quāuis papa reprobaret aliqua statuta forte ꝛtra libertatem ecclesiasticam.non tñ videtur alia invalida approbare vt no.Bal.⁊ Imo.in.l.legata inutiliter.de lega.j.⁊ generaliter statuta iniusta nunq̄ in dubio videtur ꝛfirmata a summo pōtifice vt no.Bar.in.l.j.ff.de his q; sunt sui vel alie.iur.alleg. c.j.de iniur.in.vj.⁊ idē no.Bal.in.l.j.in pn.ff.de ꝛsti.prin.⁊ in.c.j.
17 in pn.per quos fiat inuesti.cū fi. ¶Et ex pdictis infertur ad.q.p do.Abb.post Joan.and.⁊ alios vtrū papa possit se subiicere iurisdictioni imperatoris vel alterius laici.Et cōiter docto.tenent qō non:vt Ab.hic ꝛcludit.⁊ idem Abb.in.c.significasti.col.vij.versi. ex his dictis.de foro cōpe.⁊ in.c.at si clerici.in prin.col.x.de iud.in c.p.⁊.g.col.pe.de offi.deleg.Et ratio potissima videtur q; hoc esset in dedecus dignitatis ideo non vt qō ipse renūciare possit ar.c.si diligēti.⁊ in.c.significasti.de foro cōpe.⁊ simpliciter Moder.hic sequuntur ⁊ ad hoc facit q; papa habuit a deo istam prerogatiuā vt ab alijs iudicari non possit.xix.distin.c.ita dñs.ergo non videtur ab eo posse abdicari cum ius diuinū ipse tollere nō possit.xxv. q.j.c.sunt quidā ⁊ q; vniuersalis status ecclesie turbaretur ergo vt qō nō possit.vt not.Abb.in.c.ij.de maiorita.⁊ obedien.per ea que no.per gl.in.c.literas de restitutione spoliatorum. ¶Sed tamen p dictis rationibus responderi pōt.Nam primo ter.in.d.c.si diligēti.cum videtur procedere prout loquitur in eo qui habet iudicem superiorē.⁊ sic ab alio iudicari potest. ¶Secus videtur esse in papa qui ab alio iudicari non debet vnde conuenit ad tollēdum suspitionem que esset in causa propria vt alteri se subiicere possit.⁊ sicut ipse in causa propria iudicare potest ita videtur quod alteri hoc committere possit.c.vt litigantes de offi.ordina.in.vj.⁊ in regula potest.de reg.iur.in.vj.Et per hoc etiam respondetur ad.c.significasti.q; ibi agitur de preiudicio alterius iudicis ideo sine cōsensu eius non potest alteri se subiicere.que ratio cessat in summo pontifice q; est iudex in causa propria.⁊ quia papa potest renun-

a ¶Jurisdictioni impatoris. adde do.Selv. bic i.ij.columnu.§.